

บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภothungsong จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปราณี ชูแก้ว และรัฐบุรุษ คุ้มทรัพย์
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

THE ROLE OF LOCAL ADMINISTRATORS EFFECTING TO COMMUNITY
DEVELOPMENT IN THE AREA OF NAPHO SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, THUNG SONG DISTRICT, NAKHON SI
THAMMARAT PROVINCE

Pranee Chookeaw and Ratthaburut Khumsap

School of Public Administration, Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

E-mail: ratthaburut2503@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล นาโพธิ์ อำเภothungsong จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล นาโพธิ์ อำเภothungsong จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นกับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภothungsong จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่เขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภothungsong จังหวัดนครศรีธรรมราช จาก 5 หมู่บ้าน จำนวน 6,326 คน คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของ ทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 376 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 225 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.8 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 151 คน คิดเป็น ร้อยละ 40.2 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 26-40 ปี มากที่สุด จำนวน 148 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.4 การศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มากที่สุด จำนวน 86 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.9 และมีระดับรายได้ระหว่าง 15,001-25,000 บาท มากที่สุด จำนวน 150 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.9

2. ระดับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภothungsong จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทุกด้าน ปัจจัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมา ได้แก่ ด้านการเสริมพลังประชาชน ด้านสังคมและวัฒนธรรม และ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

3. ระดับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการพัฒนาชุมชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน ด้านการเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือ ด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน และด้านการแก้ไขปัญหาในชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4. บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .992^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับตามระดับความสัมพันธ์ของบทบาท ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน รองลงมา ด้านการแก้ไขปัญหาชุมชน ด้านการเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอความช่วยเหลือ และด้านการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี ตามลำดับ และเรียงลำดับตามระดับความสัมพันธ์ของการพัฒนาชุมชนได้ ดังนี้ คือ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม รองลงมา ด้านการเสริมพลังประชาชน ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตามลำดับ

คำสำคัญ: บทบาทผู้นำ ผู้บริหารท้องถิ่น การพัฒนาชุมชน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the community development in the area of Napho Subdistrict Administrative Organization, Thung Song district, Nakhon Si Thammarat province, 2) study roles of local administrators in the area of Napho Subdistrict Administrative Organization, Thung Song district, Nakhon Si Thammarat province, and 3) study the relationship of roles of local administrators and the community development in the area of Napho Subdistrict Administrative Organization, Thung Song district, Nakhon Si Thammarat province. This study was a quantitative research with the population of people who lived in 5 villages, 6,326 persons in the area of Napho Subdistrict Administrative Organization, Thung Song district, Nakhon Si Thammarat province. The sample size was obtained by Taro Yamane's formula. The sample were 376 respondents and were selected by accidental sampling. The tool for data collecting was a questionnaire by surveying. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson product moment correlation coefficient.

The research findings were as follows:

1. The personal data of the respondents revealed that the most were males 225 persons or 59.8 %, followed by females 151 persons or 40.2 %, age between 26-40 years old 148 persons or 39.4 %, education level for bachelor degree 190 persons or 50.5 %, personnel or employees of private sector 86 persons or 22.9 %, income between 15,001-25,000 baht 150 persons or 39.9 %.

2. The level of community development in the area of Napho Subdistrict Administrative Organization, Thung Song district, Nakhon Si Thammarat province, were, overall and all aspects at a high level. Considering each aspect individually revealed that the highest mean of aspect was infrastructure, followed by public empowerment, society and culture, and health and environment, respectively.

3. The level of local administrators' roles in the area of Napho Subdistrict Administrative Organization, Thung Song district, Nakhon Si Thammarat province, were, overall at a high level. Considering each aspect individually revealed that the highest mean was the aspect of custom at a highest level, followed by 4 aspects were at a high level such as the promotion of public participation, program or project proposal to be helped, leadership in the community development, and community problem solving, respectively.

4. The relationship of local administrators' roles and the community development in the area of Napho Subdistrict Administrative Organization, Thung Song district, Nakhon Si Thammarat province, were, overall had a very high correlation ($r_{xy} = .992^{**}$) at a statistical significance level of .01. Ranking from the high to low of roles was the aspect of leadership in the community development, followed by community problem solving, program or project proposal to be helped, and custom, respectively. While ranking the level of relationship of community development was health and environment, public empowerment, society and culture, and infrastructure.

Keywords: Leadership Roles, Local Administrators, Community Development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราชได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ไว้ว่า “ในปี พ.ศ. 2564 องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาตำบลนาโพธิ์ให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน ด้วยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล” มีพันธกิจการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบโครงสร้าง

พื้นฐาน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการจัดระเบียบสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย ส่งเสริมการลงทุน และการท่องเที่ยว ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาการและบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญผู้นำท้องถิ่นตามหน้าที่ ๆ การพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ ฉะนั้น ในการพัฒนาชุมชนจึงพยายามที่จะพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไปพร้อมกันในทุก ๆ ด้านให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพราะทุกภาคส่วนการพัฒนาจะมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุน ซึ่งกันและกันอย่างมาก กล่าวคือหากให้การพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว โดยละทิ้งหรือไม่ให้ความสำคัญแก่ด้านอื่นอย่างเท่าเทียมกันแล้วด้านที่ได้รับการพัฒนานั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง เพราะมีด้านที่ไม่ได้รับการพัฒนาจะกลายเป็นปัญหาที่แฝงอยู่ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาชุมชนจึงต้องพัฒนาทั้งคนและวัตถุไปพร้อม ๆ กัน จึงจะทำให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกประการหนึ่งจะทำให้ประชาชนเหล่านี้สามารถลดการพึ่งพิงสถาบันรัฐและองค์กรต่าง ๆ เกิดความมั่นคง ตลอดจนสามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นหรือในชุมชนได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของสมาชิกในด้าน ต่าง ๆ (วิศรา แซ่ควั, 2556: 1-2) ความสำคัญที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่สามารถตอบสนอง ปัญหาของคนท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายมากกว่าการแก้ปัญหาของท้องถิ่นโดยหน่วยงานจากรัฐบาลส่วนกลางอนึ่งในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นบุคคลที่มีความสำคัญในองค์การ คือ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน หากผู้บริหารท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารจัดการ ก็ย่อมส่งผลทำให้การทำงานบรรลุผล ในทางกลับกันหากผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชน และส่งผลต่อด้านอื่นๆ โดยทางอ้อมไปด้วย ดังนั้นการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือศักยภาพของผู้บริหารท้องถิ่นว่าผู้บริหารท้องถิ่นมีศักยภาพมากน้อยเพียงใด (ชัชชัยรัฐ กี่สุน, 2557:2)

การที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความสนใจ เข้าใจและมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองได้ ก็จะต้องมีผู้นำหรือผู้ชักจูงให้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่ ผู้นำชุมชน เพราะเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่นหรือเป็นจุดเริ่มของการเปลี่ยนแปลงที่บุคคลอื่น ๆ ในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะคล้อยตามหรือปฏิบัติตาม ทั้งยังเป็นผู้มีอิทธิพลสามารถชักจูงหรือชักนำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติตามหรือทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้นำชุมชนเป็นผู้มีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีส่วนในการที่จะส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญ รวมทั้งชักชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น ทั้งยังสามารถขยายออกไปเรื่อย ๆ จนถึงระดับ ประเทศ ดังนั้นผู้นำที่มาจากทางเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง จึงมีประโยชน์ตั้งแต่การกระตุ้นความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน การที่ผู้นำชุมชนเหล่านั้นมาจากการเลือกตั้งเสนอนโยบายให้ประชาชนได้ทราบ ได้คิด ถกเถียงและตัดสินใจเลือกก็ย่อมส่งผลให้

ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งนับได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหัวใจสำคัญของระบอบประชาธิปไตยและยังเป็นเครื่องบ่งชี้ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย (ชรินทร์ มิ่งขวัญ, 2556: 2)

ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และแนวทางการพัฒนาชุมชนเป็นระบอบการเสริมสร้างผู้นำที่เป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนเหล่านี้สามารถแบ่งเบาภาระของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถือได้ว่าผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนเป็นสัญลักษณ์ของความร่วมมือระหว่างรัฐและชุมชน เป็นตัวประสานช่องว่างระหว่างรัฐกับประชาชน ทำให้ภาครัฐได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ด้วยเหตุนี้บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนในการพัฒนาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาของชุมชนและคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล นาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการพัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนบทบาทผู้นำชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการและการพัฒนาท้องถิ่นได้มากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นกับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานการวิจัย

1. การพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
2. บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. บทบาทผู้บริหารท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยเลือกใช้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 6,326 คน จาก 5 หมู่บ้านเป็นประชากรในการวิจัย (องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์, 2561)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราชประกอบด้วย จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน 2) ด้านแก้ไขปัญหาชุมชน 3) ด้านเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือ 4) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และ 5) ด้านส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านสังคมและวัฒนธรรม 3) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 4) การเสริมสร้างพลังประชาชน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ มิถุนายน ถึง กันยายน 2562

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

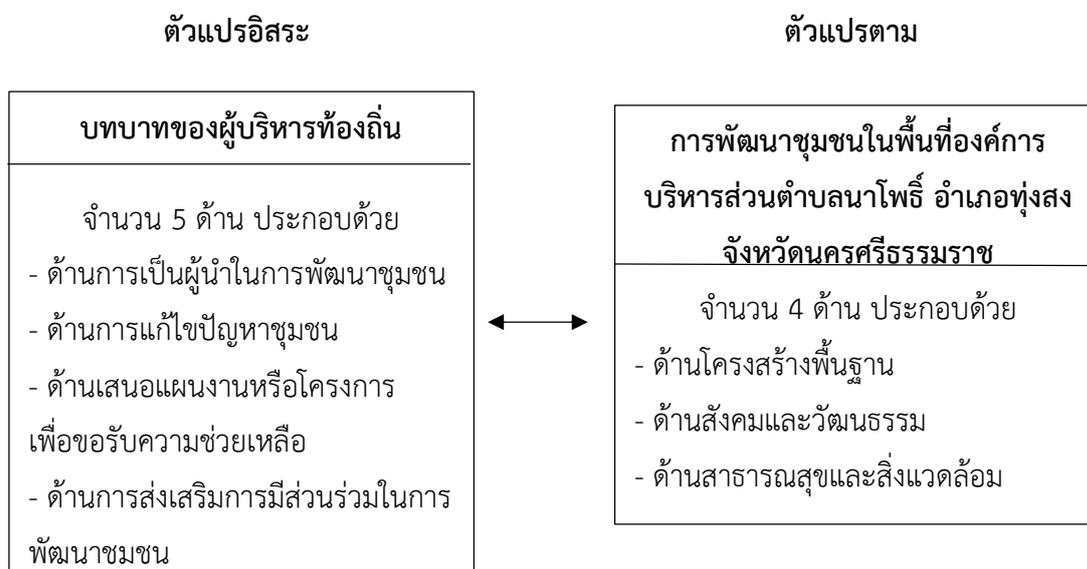
1. ทำให้ทราบระดับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. สามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นแนวทางในการวางแผนสร้างเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ ต่อไปในอนาคตได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษา แนวคิดทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการพัฒนาชุมชน โดยได้นำแนวคิดของวิศิษฐ์ พูลศิริวิทย์ (2560) มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ในครั้งนี้ ได้แก่ บทบาทด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน ด้านการแก้ไขปัญหาชุมชน ด้านเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และด้านส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี และนำแนวคิดหลักการพัฒนาชุมชนของวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2552) มาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างพลังประชาชน และนำอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำนาจ

หน้าที่เพิ่มเติมในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาเป็นตัวแปรในการศึกษา ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัวทอง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 6,326 คน จำทั้งหมด 5 หมู่บ้าน

ตารางที่ 1

 แสดงจำนวนประชากรขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์

	เขตการปกครอง	จำนวนประชากร
1	หมู่ที่ 1 หนองเลน	1,605
2	หมู่ที่ 2 เกาะปราง	663
3	หมู่ที่ 3 หนองแร้ง	1,028
4	หมู่ที่ 4 เกาะยวน	1,665
5	หมู่ที่ 5 บนควน	1,365
	รวม	6,326

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์, 2561.

2. กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 6,326 คน นำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 อ้างถึงใน ชีระวุฒิ เอกะกุล, 2545: 5) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% (ร้อยละ 95) และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน (Errors) ไม่เกิน 5% (ร้อยละ 5) หรือยอมรับได้ที่ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นจำนวน 376 คน

ต่อมาผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็นแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นแบบสัดส่วนแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามพื้นที่การปกครอง จากนั้นคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนประชากร ให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น จึงได้จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ตามสัดส่วนประชากรในเขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์

	เขตการปกครอง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	หมู่ที่ 1 หนองเลน	1,605	95
2	หมู่ที่ 2 เกาะปราง	663	39
3	หมู่ที่ 3 หนองแร้ง	1,028	61
4	หมู่ที่ 4 เกาะยวน	1,665	99
5	หมู่ที่ 5 บนควน	1,365	81
	รวม	6,326	376

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ (2561)

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้จำนวนครบถ้วนสมบูรณ์ต่อไป

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ รวมจำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) เป็นแบบเลือกตอบตามรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 18 ข้อ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักของลิเคิร์ต (Likert Scale's) โดยแต่ละข้อคำถามมีคำถามให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 4 ด้าน จำนวน 23 ข้อ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักของลิเคิร์ต (Likert Scale's) โดยแต่ละข้อคำถามมีคำถามให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questions)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามจำนวน 376 ชุด จากผู้ตอบแบบสอบถามคืนมาแล้วครบถ้วน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นและระดับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาช (Cronbach, 1990) และ 2) การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Objective Congruency)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นกับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้สถิติอนุมาณ ด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) โดยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์

สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ซึ่งกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งกำหนดระดับความสัมพันธ์ตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555)

1) ถ้าค่า r เป็นบวก และเข้าใกล้ 1 หมายถึง ตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กันมากในเชิงเส้น และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้นอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าเพิ่มขึ้นด้วย หรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลงตัวแปรหนึ่งจะมีค่าลดลงด้วย

2) ถ้า r เป็นลบ หรือมีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันมากแต่ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้าตัวแปรหนึ่งเพิ่มขึ้น อีกตัวแปรหนึ่งจะลดลง หรือถ้าตัวแปรหนึ่งลดลงอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าเพิ่มขึ้น

3) ถ้า r มีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่า X กับ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

4) ถ้า $r = 0$ แสดงว่า X กับ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

เกณฑ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555)

0.81 ถึง 1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
0.61 ถึง 0.80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.41 ถึง 0.60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.21 ถึง 0.40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.01 ถึง 0.20	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

และสามารถแสดงในรูปร้อยละของการอธิบายความสัมพันธ์โดยการยกกำลังสองของค่าคะแนน r_{xy}

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มากที่สุด จำนวน 225 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.8 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 151 คน คิดเป็น ร้อยละ 40.2 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 26-40 ปี มากที่สุด จำนวน 148 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.4 การศึกษาในระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มากที่สุด จำนวน 86 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.9 และมีระดับรายได้ระหว่าง 15,001-25,000 บาท มากที่สุด จำนวน 150 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.9

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาระดับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม พบว่า การพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = .38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = .39) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเสริมพลังประชาชน ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = .43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้าน

สังคมและวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = .44) และด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = .42) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับระดับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องรอง จังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการพัฒนาชุมชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องรอง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการพัฒนาชุมชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องรอง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$ S.D. = .28) รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = .38) ด้านการเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= .33) รองลงมา ด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = .39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการแก้ไขปัญหาในชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = .36) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นกับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องรอง จังหวัดนครศรีธรรมราช นำเสนอโดย ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ในภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องรอง จังหวัดนครศรีธรรมราชในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .992^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า บทบาทของผู้บริหารในภาพรวม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาชุมชน โดยเรียงตามระดับบทบาทที่มีผลต่อความสัมพันธ์ได้ดังนี้ คือ ด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน ($r_{xy} = .756^{**}$) รองลงมา ด้านการแก้ไขปัญหาชุมชน ($r_{xy} = .758^{**}$) รองลงมา ด้านการเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอความช่วยเหลือ ($r_{xy} = .740^{**}$) รองลงมา ด้านการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี ($r_{xy} = .714^{**}$) ตามลำดับ โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนอกจากนี้ยังพบว่า บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชน โดยเรียงลำดับของการพัฒนาชุมชนได้ ดังนี้ คือ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ($r_{xy} = .881^{**}$) รองลงมาด้านการเสริมพลังประชาชน ($r_{xy} = .855^{**}$) รองลงมา ด้านสังคมและวัฒนธรรม ($r_{xy} = .849^{**}$) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($r_{xy} = .770^{**}$) ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมากไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการพัฒนาชุมชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องรอง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นต่อการพัฒนาชุมชนพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องรอง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย ของชัชชัยรัฐ กี่สุน (2556) พระสุธา หอทอง (2556) พิไลพร คงเกิด (2556) สายหยุด

มังกะโรทัย (2559) และ วิเชียร มุลตะกร (2560) ที่พบว่าบทบาทของผู้บริหารตามทัศนคติของประชาชนส่วนใหญ่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารท้องถิ่นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ มีบทบาทในการพัฒนาตามการรับรู้ของประชาชน ด้านการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน ด้านการเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือ ด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน และด้านการแก้ไขปัญหาในชุมชนส่วนใหญ่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาด้านการส่งเสริมขนบธรรมเนียมและประเพณีมากที่สุดในการชักชวนและกระตุ้นให้คนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน มีบทบาทในการเผยแพร่ความคิดเกี่ยวกับ ความสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม สร้างความสามัคคี ชักชวนและกระตุ้นให้คนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นในชุมชน

การศึกษาระดับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม พบว่า การพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมา ได้แก่ ด้านการเสริมพลังประชาชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสังคมและ และ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสายหยุด มังกะโรทัย (2559) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ได้จัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะต่างๆ มีการวางระบบการรักษาความปลอดภัย การบรรเทาสาธารณภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยที่ดี มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและใช้สำหรับการเกษตร ชุมชนมีไฟฟ้าและการบำรุงรักษาไฟฟ้าหรือแสงสว่างอย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญกับการวางผังเมืองที่ดี มีการส่งเสริมอาชีพหรือกลุ่มอาชีพของประชาชนในชุมชน และชุมชนมีถนนหนทางและช่องทาง การขนส่งต่างๆในสภาพที่ดี เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นกับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม พบว่า บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราชในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .992^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า บทบาทของผู้บริหารในภาพรวม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาชุมชน โดยเรียงตามระดับบทบาทที่มีผลต่อความสัมพันธ์ได้ดังนี้ คือ ด้านการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน ($r_{xy} = .756^{**}$) รองลงมา ด้านการแก้ไขปัญหาชุมชน ($r_{xy} = .758^{**}$) ด้านการเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอความช่วยเหลือ ($r_{xy} = .740^{**}$) และด้านการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี ($r_{xy} = .714^{**}$) ตามลำดับ โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนอกจากนี้ยังพบว่า บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชน โดยเรียงลำดับของการพัฒนาชุมชนได้ ดังนี้ คือ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ($r_{xy} = .881^{**}$)

รองลงมา ด้านการเสริมพลังประชาชน ($r_{xy} = .855^{**}$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ($r_{xy} = .849^{**}$) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($r_{xy} = .770^{**}$) ตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมากไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจากผลการศึกษานี้สามารถอธิบายได้ว่า บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นทุกด้านมีความสัมพันธ์กันกับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ทุกด้านไปในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก กล่าวคือ เมื่อบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นทุกด้านเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้การพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ในทุกด้านเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่ถ้าหากบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นทุกด้านลดลง จะส่งผลทำให้การพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ลดลงตามไปด้วยเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประกอบการรักษาและพัฒนาปรับปรุงบทบาทการพัฒนาชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตามการรับรู้ของประชาชนและตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาของประชาชนในชุมชนได้

2) องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีโครงการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภายในชุมชน และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่มีความเหมาะสมเพิ่มมากยิ่งขึ้น

3) ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำให้ความสำคัญกับบทบาทในการเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและบทบาทในการแก้ไขปัญหาชุมชนมากที่สุด โดยเฉพาะการค้นหาสาเหตุที่มาของปัญหาเพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง และการริเริ่มโครงการใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1) ควรทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพจากผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนจากภาคประชาชนและเก็บรวบรวมจากคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล นาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้การศึกษามีความครอบคลุมกับทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารและการพัฒนาชุมชนเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2) สามารถนำไปต่อยอดด้วยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารและการพัฒนาชุมชนกับแนวคิดทฤษฎีอื่นๆ เช่น ภาวะผู้นำรูปแบบต่างๆ ของผู้บริหาร การพัฒนาวิสาหกิจหรือกลุ่มอาชีพในชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน การจัดการความรู้ร่วมกันในชุมชนหรือองค์กร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชปัญญา. (2546). *การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชปัญญา. (2555). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ชรินทร์ มิ่งขวัญ. (2556). *การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลังชั้น อำเภอนาทม จังหวัดนครศรีธรรมราช* (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ชัยชัยรัฐ กี่สุน. (2557). *บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าจิวที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ในตำบลท่าจิว อำเภอยะยอ จังหวัดตรัง* (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ธีรฤดี เอกะกุล. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พระสุทธา หอทอง. (2556). *บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี* (วิทยานิพนธ์ส่วนหนึ่งของการศึกษาศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา โครงการบัณฑิตศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พิไลพร คงเกิด. (2556). *บทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช* (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2552). *การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : โฟร์เพช.
- วิเชียร มุลตะกร. (2560). *ทัศนคติของประชาชนต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม* (งานวิจัยส่วนหนึ่งของการศึกษาศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิศิษฐ์ พูลศิริวิทย์. (2560). *บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกระเบื้อง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี* (การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม). สมุทรปราการ: สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.
- สายหยุด มังกะโรทัย. (2559). *บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านท่าพะเนียด ตำบลแก่งเสี้ยน จังหวัดกาญจนบุรี* (การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐ). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์. (2561). *แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2560 – 2562) เพิ่มเติม ฉบับที่ 3*. สืบค้นจาก: <http://www.abtnapho.go.th/>, สืบค้นเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2562.